

Ovoce praská na rtech

HUNT KASTNER

**Valentýna Janů, Marie Lukáčová,
Marie Tučková, Lou Lou Sainsbury**

kurátorka Hana Janečková

15|11|23 - 13|01|24

Výstava *Ovoce praská na rtech*, která spojuje nová a nedávná díla skupiny mezinárodních umělkyní, se ptá, jak můžeme zakoušet rodinný život a zároveň se bránit jeho opresivnímu podtónu, zejména ve vztahu k ženství. Ukazuje domov jako performativní a mentální prostor, kde se přibuzenství a "já" ustavují a mění prostřednictvím afektivních sil: lásky, krutosti a lhostejnosti.

V našem domě chceme raději les než knihy, raději hromady listů než spoustu listování. Chceme, aby nám ovoce praskalo na rtech. Impuls spíš než osud. Chceme holou, předčasnou a anonymní noc. Chceme příchod, aby viděl to, co přichází.

V momentě, kdy začneme kreslit, padáme do neznáma, srdce nám prudce buší, ztratíme se samy sobě. Technika: cestování v čase. V ložnici se čáry kříží s otvory v těle. Písně ustávají.

K aktům zrození dochází v kuchyni, možné i nemožné víří plátnem jídelního stolu. Oči zeširoka sledují pohyb tužky. Kosti, listy salátu, artyčoky a rukola, vše se sráží ve vlnách i křeči, když délka paže mívá ruku s tužkou. Střed je zde vstupem do lesa listů. Tu skutečnou, živou kresbu poznáte – víří, neustále plyne, uniká z talíře. Dokud hledáme, nejsme ještě nasyceny, dokud hledáme, jsme nevinné. Linie se kroutí a táhnou, zvlášť i pospolu, potkávají se. Kresbou je to, co se ničím nezastaví.

Čáry nakreslené třešňovými peckami. Mořené, leštěné třešňové dřevo, co uklidní tělo, je obsypané kamínky, tak téměř pravými drahokamy, pasoucími se na ostrůvcích prachu. Postupují po podlaze, kopírují kroky. Jak se kutálejí, nabírají na sebe úlomky těl. Valí se, praskají, dál a dál se rozdělují. Jak nakreslit rychlost? Jak nakreslit rozpaky? Puntíky jako záznam těla - rozvíří tento rytmus, je to téměř jako hra bez jeviště, rychlá úleva od bolesti, od otisků stop.

Umírá touha rychleji, když se linie ustálí, nebo když se tělo blíží plnosti a sytosti?

Kresba v sobě nese tóny a šumy – šoupání židle, když se hlas umělkyně setká s jiným. Když se potkají dlouhé pramínky nití, vytvoří tělo. To pak vykvete. Zavěšená příze ukrývá zjevení a smutek, proplétá ji příběh a píseň polyfonních znovuzrození. Někde mezi námi, strunami a partiturami se nitě napínají, obnažené, rozpletené: jak dát citům tvar? Jaké pocity a myšlenky procházejí z těla do nití, které olizují stěny? Hlas jakoby zavěšený ze stropu, odpočívá, ale přesto naplňuje prostor slunečním světlem. Nitě rozkvétají, rozplétají čas právě ve chvíli, kterou se snažíme vykreslit. Skutečnou, živou kresbu poznáte tak, že stále plyne.

Něco nám proletí hlavou až poté: postava, která k nám přistupuje, je čarodějka-anděl. Kresba se dere na světlo z útroby dne. S Lou jsme právě nakreslili anděla, zpívajícího, ječícího, zatímco její srdce stoupá ke slunci. Kde se objevíme teď?

Technika: Cestování v čase. Ochutnat svět, ochutnat deset světů. Praskají jako ovoce, praskají na rtech.

(Po Héléne Cixous, Stigmata)

Text Hana Janečková

Valentýna Janů (*1994, Praha) studovala v Ateliéru postkonceptuální fotografie na pražské FAMU a v Ateliéru intermédií na Akademii výtvarných umění v Praze. Stěžejním médiem je pro ni audiovizuální esej, často prezentovaná v kombinovaných instalacích, prostředích, jež dotváří textiliemi a dalšími materiály a objekty. Její projekty se hravou formou zabývají palčivými životními otázkami, které se soustředí kolem světa technologií, patriarchy či klimatické změny.

Na výstavě *Ovoce praská na rtech* představuje Janů nové i nedávné práce prezentované ve vícevrstvé instalaci, scénickém uspořádání, které zároveň přímo odkazuje k názvu výstavy. Tím, že překrucuje formy známých předmětů a nechává je uniknout jejich praktickému - dekorativnímu určení, jim dává nový a nečekaný význam, když zkoumá jejich genderové narativy.

V roce 2018 získala Janů cenu Jiné vize na PAF Olomouc a v roce 2021 se stala laureátkou Ceny Jindřicha Chalupceckého. Od roku 2021 je spolu s Jonášem Strouhalem vedoucí Ateliéru intermédií na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně. Její tvorba byla prezentována na samostatných výstavách v The Platform v Antverpách (2023); Kunstverein Dresden (2022); NoD, Praha (s Marií Lukáčovou, 2022); galerii lítost, Praha (2020); Národní galerii Praha (2018); Galerii hlavního města Prahy (2018); Fait Gallery, Brno (2018). V roce 2022 vytvořila performativní dílo *Holding Keys* inspirované veřejným prostorem jako platformou pro individuální vyjádření a přijetí společností, které bylo v rámci letního programu NBW hunt kastner inscenováno v noci na tzv. Žižkových schodech u tramvajové zastávky Lipanská. V současné době připravuje samostatnou výstavu, která bude otevřena začátkem příštího roku v Kunsthalle Bratislava.

Marie Lukáčová (*1991, Opava) studovala na Fakultě výtvarných umění v Brně, Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a na Kunstakademii v Mohuči. Klíčovou roli sehrála jako spoluzakladatelka feministické skupiny Čtvrtá vlna, která iniciovala veřejnou diskusi o sexismu a genderové nerovnosti na vysokých školách. Ve své tvorbě se zabývá postavením žen ve společnosti, zajímá se o sociologii, geologii, mytologii a vědu. Vyjadřuje se v médiu pohyblivého obrazu, 3D počítačové grafiky a instalací, kde často pracuje s vlastními texty a beaty. Její práce zkoumá, jak mechanismy moci vytvářejí hierarchie nebo předem určené role v každodenním životě.

Pro výstavu v hunt kastner autorka vytvořila čtyři nová díla na papíře, složitě komponované kresby tužkou v kruhovém formátu, které hypnoticky vtahují diváka hluboko do tůní nevědomých psychických obsahů a tajemných světů kouzel a magie ovládaných rituály a hierarchiemi. Lukáčová je laureátkou Ceny Jindřicha Chalupceckého za rok 2019 a její filmová tvorba získala řadu ocenění včetně Ceny za nejlepší experimentální film na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Jihlava (2019) a ceny na PAF v Olomouci (2018). V roce 2022 představila Lukáčová v přednáškovém sále Vysoké školy ekonomické v Praze v rámci programu hunt kastner NBW performativní rapovou přednášku *Assets and Cherries*, která se zabývala prohlubováním sociálních nerovností v současném ekonomickém prostředí. Samostatnou výstavu zahájí 13. listopadu v Galerii hlavního města Prahy v Domě fotografie. V současné době vyučuje na FAMU - Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze.

Lou Lou Sainsbury (*1994, Londýn) je umělkyně žijící v Rotterdamu (Nizozemsko) a Margate (Spojené království). Vystudovala magisterský obor Art Praxis na Nizozemském institutu umění a bakalářský obor Moving Images na Univerzitě v Brightonu. Pracuje s filmem, performance, poezií, kresbou, sochami a textilem. Sama o sobě říká, že cestuje časem a vytváří věci, které přepisují příběhy živých bytostí do šalivých snových krajín, zkoumá identitu, komunitu a ekologické souvislosti. Často spolupracuje a vytváří intimní dlouhodobé projekty vedené výzkumem, jež se řídí improvizací, filmovými postupy a zvukovým myšlením.

Rádi bychom poděkovali Ministerstvu kultury a Magistrátu hl. města Prahy za dlouhodobou podporu našeho programu.

Membering the Night Witches je jednonábové patnáctiminutové video, které bylo objednáno pro výstavu 'I fantasize springtime and cry' v La Casa Encendida v Madridu v roce 2020. Film představuje "erotickou posthumoristicko-gotickou fantazii o pilotkách sovětských bombardérů z 2. světové války, známých jako 'Noční čarodějnice'. Vodní film zobrazuje autokřesť & oplodnění v rámci spodních proudů transness, křesťanské mystiky a radikalizujících milostných písní/hymnů pro nenaplnitelnou queer touhu."

Práce Lou Lou Sainsbury byly předmětem samostatných výstav v Roodkapje, Rotterdam (2023); Humber Street Gallery, Hull; Gasworks, Londýn (2022) a Well Projects, Margate (2020) a součástí skupinových výstav, například Rencontres Internationales Paris/Berlin; International Film Festival Rotterdam (2023); Whitstable Biennale (2022); Centrum současného umění, Praha (2021); La Casa Encendida, Madrid (2020), Tate Modern, Londýn; Nottingham Contemporary; Yaby, Madrid (2019) a Flat Time House, Londýn (2018). V roce 2024 bude rezidenční umělkyní v EKWC: European Ceramic Workcenter v nizozemském Oisterwijk.

Marie Tučková (*1994, Praha) studovala v ateliéru fotografie na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a ve studiu pokračovala na DIA Art Praxis v Arnhemu. Ve své praxi často kombinuje hudbu, performance a vizuální prvky. Zkoumá myšlenku polyfonie, společného hlasu a politiky naslouchání. Tučková, inspirovaná guyanským autorem Wilsonem Harrisem (1921-2018) a jeho esejem *Music of Living Landscapes*, vnímá performanci nebo koncert spíše jako formu nekonečné zkoušky, probíhajícího procesu nebo improvizace než jako finální dílo.

Jemné pastelové kresby, háčkované textilní a skleněné objekty, představené v rámci výstavy *Ovoce praská na rtech* nesou názvy: *Kosmické tělo naplněné roztržitou zemí; Mokrý partitury a Slyšíš, jak praskají v zemi?* Z hlubokého nitra děl cítíme výdech vylévající se jako tekutina z otevřené rány, uvolnění prolínajících se příběhů z fluidních těl.

Tučková, laureátka Ceny Jindřicha Chaloupeckého za rok 2020 a Ceny Exit za rok 2017, se v poslední době podílela na výstavách jako například: Move Festival, Centre Pompidou, Paříž a Oblastní galerie Liberec (2022); < rotor >, Graz (2022); Bienále hmoty, Praha (2022); galerie Display, Praha; galerie Kurzor v Centru současného umění v Praze (2021); Dům umění v Ústí nad Labem (2019); Bienále umění mladých Academiae v Bolzanu (2018). V roce 2022 vznikla na objednávku hunt kastner performance "Ensemble of Moans", která měla premiéru v unikátním prostoru žižkovské Betlémské kaple v rámci letního programu umění ve veřejném prostoru NBW. V současné době pracuje na novém hudebním albu a performanci z cyklu "Mokrý partitury k poslechu" jako rezidenční umělkyní pro rok 2023 v Cité Internationale des Arts v Paříži.